

„Štai šis...“
...
Vyakupa Kilian.

Organas Amerikos Lietuvių
Rymo Katalikų Šventojo
Juzapo Darbininkų
Sąjungos.

DARBININKAS
UTARNINKAIS, KETVERGAIS IR
SUBATOMIS.
Metams \$4.00
Užrašyti metams \$0.50
DARBININKAS
306 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 620.

VOL. VIII, No. 17.

SUBATA, VASARIO 10 D., 1923.

Kaina 4 centai

Alijantai nusileido lietuviams

ATIDEJO REKALAVIMAI.

Parjūsus. — Alijantų ambasadorių Taryba nutarė pailginti laiką, bėgyje kurio Lietuvos jėgos turėtų atpleisti Klaipėdos kraštą. Francija pasiūnė dar vieną karo laivą į Klaipėdą.

PINIGŲ SPAUŽDINIMAS VOKIETIJOS.

Berlin. — Vokietijoje pinigų spaudina 33 spaustuvis. Popiera tam imama iš 12 popieros dirbtuvių. Darbar spaudinama jau notos iš 50,000 markių, o vėliau ketinama spaudinti ir 100,000 markių notas.

MOTERIS AMBASADORIUMI.

Bruselis. — Iš Antverpo atėjo žinia apie tai, kad Rusijos valdžia paskyrė moterį Kollentau ambasadoriumi į Norvegiją. Pirmiau ji buvo užėmusi augstą vietą švietimo ir propagandos ministerijoje.

UŽGYRĖ PASIRINKIMĄ

Rymas. — Italijos karalutė Jolanda susižiedavo su kapitono grafu Calvi di Bergalo. Jos motina pagyrė ją ir sakė: „Tu galėtum būti karalienė, bet tu ištiki del meilės. Užgiri tu savo pasirinkimą.“

A. + A. MIRE!

Kunigas Simonas Pantienius, Sv. Jurgio parapijos klebonas, Shenandoah, Pa., mirė 6. vasario, 11 val. ryte, ligoninėje Philadelphia, Pa. A. a. kun. Simonas Pantienius 1921 m. įsirašė į Sv. Kazimiero Draugijos Kau-nės garbės nariu ir katalikiškos spaudos reikalams paaukojo \$100. Šiuo metu a. a. kunigo Simono giminaičiai ir prieteliai reikiu gilių užuojautos jausmų, o visi Sv. Kazimiero Draugijos nariai Amerikoje ir Lietuvoje karštai maldausime Dievo, kad mūsų Draugijos nario dūšiai, suteiktų amžinąją laimę danguje. Dievo tarnai, išleisk Jų ramybėje.
Kun. Petras Kasiukas,
Sv. Kazimiero Dr. jos Ge-
neralis Igaliotinis Ameriko-
je.

Nelaimė kasykloje

BAISI NELAIME. ŽUVO DEVYNI DARBININKAI.

Dawson, N. M. — Ištiko baisi eksplozija anglių kasykloje. Užgriuvo 122 angliakasių. Toje pat kasykloje buvo sproginas 1913 m., kada žuvo 263 žmonės.

SUSIKULĖ DU LAIVU.

London. — Turkijos pakrantėse susikūlė du karo laivai — Francijos kruizeris Ernest Renan ir Amerikos laivas. Amerikos laivas tapo sugadintas.

NUSKENDO DAUG PINIGŲ.

New York. — Po Brooklyno prietilčių guli daugybės pinigų — bilijonas rublių — ne dolerių. Tie pinigai netikėtai iškrito begabenant ir niekas jų nesirūpina išgriebti, nes už juos būtų galima tik vieną cigara Rusijoje nusipirkti.

Turkai nepasipriešino anglams

GRAIKŲ JĖGOS DIDELĖS.

Parjūsus. — Suirus alijantų-turkų konferencijai pradėta garsiai šnekti apie karą su turkais. Francija tuomet susirūpinus, bet dar labiau tas rūpi Anglijai. Anglija nuo seniau prie to rengėsi. Anglija tvarkė Graikijos armiją. Graikai esą sumobilizuota 200,000 karių ir jie esą Anglijos oficerų komandoj. Turkų esą sumobilizuota 135,000 ir prie to yra 20,000 francūzų, kurie gal eiti turkams talkon.

Turkų bėda esanti ta, kad neturi gazo kaukių. O Anglijos laivynas esą aprūpin-tas gazo bombomis ir gazo šoviniais. Anglija taipgi pasirūpinusi ir orlaivų turė-ti prieš turkus. Tai ji orlai-vių ir į laivų gaisrinėmis bombomis atakuos turkus, kad mūsų karo laivai bus tam, kad turkus pribai-gti, kuomet iš jūrės ir iš padu-gių jie bus angų subombar-duoti.

PERSERGEJO TURKUS.

London. — Anglijos laivas

nežinint, tai, kad turkai būd uždraudę svetimiems karo laivams ten plaukti ir plaukti ir jureiviai išsėdo. Karo laivo, admiralo Nicholson atsilankė pas turkų karinę vyriausybę ir pareiškė, kad bus turkams blogai, jei anglus užkabins. Taipgi pareikalavo atšaukti draudimą karo laivams plaukti į Smirną.

RATIFIKAVO.

Rymas. — Italijos atstovų butas ratifikavo nusiginkla-vimo sutartį, padarytą Washingtone perėitą žiemą.

E. Lvovas. Dienraštis „Gromadski Vistnik“ rašo, kad redakcijai prisiūstas toks lenkų įsakymas kaimie-čiams rinkimui ir seimą metu, kuris buvo išlipintas kai ku-čiuose kaimuose: „Lapkri-čio 5 d. turite dalyvauti rin-kimuose į Seimą. Nedalyva-vusiems būsia atsiūsta į na-mus po kelis kareivius su arkliais, kuriuos turėsite laikyti savo lėšomis. Tai skelbiama tam, kad pasku-niekas negalėtų atsikinti, jog apie tai nežinojome.“

Francijos bėdos didėja

SUSTREIKAVO ANGLIAKASIAI.

Parjūsus. — Lotaringijoje sustreikavo 25,000 francūzų angliakasių. Reikalauja augštesnių algų. Neseniai sustreikavę Saaro angliaka-siai. Francija netrukus liks be anglių. Francūzai sako, kad visus streikus sukurstė vokiečiai.

BRIAUVAS GILYN.

Berlin. — Francijos kari-nės jėgos giliau eina briaun-tis Vokietijoje. Užėmė Lennep, Vokietijos audiminių cen-trą.

Užimtojų Vokietijoje prie-sinimasis francūzams didė-ja. Francūzai pripažino, kad vokiečių streikas pilnas ir traukiniai neina. Anglių teipgi neiškama. Streiki-ninkai gauna paramos.

SUDEGINO OPIUMĄ.

Pekinas. — Činijos val-džia apie keturis kartus me-tuose degina konfiskuotą o-piumą ir pyrkę. Pastaruo-ju kartą sudegino opiumo ir pyrkų vortės \$200,000.

Rytprusiai bijo lenkų

BAIMĖ PRUSIJOS.

Berlin. — Rytinėj Prūsijoj tebėra baimės, kad ta kraštą gali užpulti lenkai. Geriausiai drigantai ir kito-kie gerų veislių gyvuliai iš-gabenti iš Rytų Prūsijos gi-lin į Vokietiją. Gyventojai siunčia savo brangmenas gi-lin į Vokietiją.

Koelno kardinolas Schulte-gavo laišką iš kardinolo Gas-pario, Šventojo Tėvo sekre-toriaus. Kardinolas Gas-pari rašo, kad popiežius la-bai susirūpinęs francūzų isi-briovimu į Vokietiją.

E. Lvovas.

Dienraštis „Gromadski Vistnik“ rašo, kad Lvovo lenkų policija pa-darė pas ukrainiečių tauti-nio komiteto pirmininką Ba-činskį ir redaktorių dienraš-čio „Gr. Vistnik“ kratą, ku-ri tesėsi 2 valandį. Parei-kalavus įgalavimų, policija atsisakė juos parodyti. Tą pat dieną padaryta dar kra-ta pas advokatą Pristašą.

E. Lvovas. Amerikos sta-tiatikų antvyskapis Alek-sandras, paeigas iš Voli-niaus, išteikęs stačiatikių prieti prieš pilnos taikos. Šiuo momentu valstybės ga-lėtų pasidalinti į norinčias taikos ir priešingai. Jis manas, kad visos tautos ei-na prie taikos. (O kam ka-ro laivas Klaipėdoj. Red.)

GARBA STREIK LAUŽIUS.

Parjūsus. — Francijos valdžia sumobilizavo 4,523 streiklaužius ir išgabėno į Vokietijos Ruhrą užimti austreikavusių vokiečių ge-lėžinkeliečių vietas.

PABĖGO.

New York. — David Lo-mar, Wall Streeto operatoras, spėjama orlaiviu pas-pmko į Meksiką. Jis buvo nuteistas vienas metus atsė-dėti kalėjime už kurstymą prie streiko karo metu. Del jo pabėgimo prapnolė jo kauceja \$25,000.

RUSIJOS AUKSINIAI PINIGAI.

Moskva. — Rusijos val-džia pradėjo lieči auksinius pinigus. Lieja iš auksio kon-fiskuoto cerkvoše.

ATVYKO.

Savannah, Ga. — Trans-portas St. Michiel su Ameri-kos kareiviais iš Vokietijos sugrižo.

E. Varšuva. Lenkų už-sienų ministeris Skrzynskis, sausio 15 d. būdamas Vilniuje, dalyvavo jam iš-keltoje puotoje, kurioje bu-vo pakviesti karo, ir civilės valdžios atstovai, o taip pat ir vietos spaudos atstovai. Skrzynskis savo prakilnų, pabrėžė istorinį Vilniaus priklausymą Lenkijai svar-bumą. Kalbėdamas apie Vilniaus srities, sienas, Skrzynskis išreiškė vilties, kad Tautų Sąjunga netru-kus išsprendianti tą dalyką, padalindami neutralinę zo-ną. Skrzynskis taip pat pa-reiškė, kad jis esąs laimin-čio „Gr. Vistnik“ kratą, ku-ri tesėsi 2 valandį. Parei-kalavus įgalavimų, policija atsisakė juos parodyti. Tą pat dieną padaryta dar kra-ta pas advokatą Pristašą.

E. Lvovas. Amerikos sta-tiatikų antvyskapis Alek-sandras, paeigas iš Voli-niaus, išteikęs stačiatikių prieti prieš pilnos taikos. Šiuo momentu valstybės ga-lėtų pasidalinti į norinčias taikos ir priešingai. Jis manas, kad visos tautos ei-na prie taikos. (O kam ka-ro laivas Klaipėdoj. Red.)

ŽINIOS IS LIETUVOS.

E. Vilnius. Vilniaus kraš-to administracija pradėjo uoliai surašinėti svetimša-lius („obekrajevus“), ku-rie neturi apsigyvenimo tei-sės Lenkijoje. Tokių „obeo-krajevų“ lenkai suranda labai daug. Tik iš Vilniaus miesto bū-sią išstremta apie 2,000 žmo-nių.

E. Vilnius. Sacharino fab-rikuose prasidėjo darbinin-kių streikas. Jie reikalauja pridėti 50 nuošimčių algos nuo sausio 1 d.

E. Vilnius. Vilniaus gat-vėse išlipinti atatinamos karo valdžios plakatai, ku-riais šaukiama savanoriais į karo tarnybą karo raštinin-kai.

E. Vilnius. Stačiatikių parapijonys Gardyne paty-rė, jog jų vyskupą Vladimi-rą valdžia išstremia, gausiai susirinko ir prašo valdžios atstovus patikti joms Kalėdų šventėms, bet tai nebuvo iš-klausyta. Tai įvyko p m. gruodžio 31 dieną. Vysku-pas Vladimiras Gardyno je-rarchijoje išbuves apie 15 me-tų. Dabar išvežtas.

E. Vilnius. Vilnių išleis-ta nauja vaistinių taksą, su-lig kuria asmuo, atėjęs vaist-inen pirktis vaistų, kuomet vaistinė jau uždaryta, turi sumokėti vaistinei kiekvie-ną kartą po 800 markių.

E. Vilnius. Lenkų vyriausybės žyminų mokesnių skyrius įvedė Vilniaus prekybi-ninkams dideles pabaudas už mažiausią neprisilaikymą formaliųjų, sumokant mo-kesnius už prabangos daik-tus. Šiuo reikalu įždinęs di-rektorių aplankė prekybi-ninkų ir pramoninkų delega-cija. Ji pareiškė, kad pa-baudos siekia 10 milijonų markių už susivėlavimą 8 dienom, gi smulkūs krautu-vininkai negali net jų išmo-kėti, nes dažnai jų visos pre-kės negalimos padengti pa-puoštas, iškilmingai pa-puoštas, o kontrolieriai tero-rizuoja krautuvinius. De-legacija reikalavo vienas pa-baudas žymiai sumažinti, ki-tas visai panaikinti.

E. Vilnius. Lenkų Vyriausybės nutarimu, nuo sausio 1 d. iki liepos 1 d. 1923 m. į-vedami visoj Lenkijos teri-torijoje (buv. Rusų valdžioj) nepaprasti teismai su mir-ties bausmės pritaikymu. Mažiausia bausmė — 8 me-tai kalėjimo be apeliacijos ir kasacijos. Mirties gi baus-mė įvykdoma ne vėliau 24 valandų po nuteisimo.

M. Marijampolė. Sausio 13 dieną Marijampolėje bu-vo gelžkelio ir stoties šven-tinimas. Jis prasidė-3 val. 1 iškilmes susirū-pė didelė minia žmonių. Vė-akys buvo atkreiptos į auk-tus, eglėmis iškaišytus va-tus. Vartai buvo papuo-šti tautinėmis vėliavomis miesto ženklu — Sv. Jurgio. Visi nekantriai laukė tra-ukinys. Orkestras pra-dėjo griežti maršą. Trauki-niui sustojus dar anapus vartų, išlipo iš jo valdžios atstovai su Ministerių Pri-mininku p. Galvanausku prišaky. Aukštuosius sve-čius pasitiko miesto burmis-tras p. Staugaitis ir kiti miesto ir apskrities valdybų atstovai. Tam reikaliui pa-ruoštoje estradoje pasirodė kan. Laukaitis ir J. E. Sei-nų Vyskupo ir visų Šv. Jurgio katalikų vardu, sveiki-na atvykusius svečius ir pi-rmojo traukinio tarnautojų.

Džiaugiasi. kad Vyskapa-Dievas padėjo laimingai t gelžkelei nutiesti ir kad anu-tėvynė galės dar aukščiau kilti. Linkėdamas ko ge-riausia sunaudoti tą gelžke-lį, jį šventina. Po šventini-mų kalba miesto burmistras p. Staugaitis. Jis pažymė, kad kiekviena protinga val-stybė besikurdama pirmia-sia stato dvi įstaigas: bažny-čia ir mokyklą, o rusų val-džia statė kardinolų ir kalė-jimų, ir nesirūpino kultūra. Sveikindamas pirmąjį trau-kinį, Marijampolės visu-meinės vardu, reikią gilia-sios padėkos valdžiai, ir pasirūpino nutiesti gelžke-lis. Nurodė taip pat kokią reikšmę Marijampolė turi gelžkelei. Po jo kalbos or-kestras griežia imną. Tui kalba Ministeris Pri-mininkas p. Galvanauskas, žymėdamas gelžkelio rei-šmę kultūrai ir mūsų tautai. Reikia padėkos sumany-jams to darbo ir Susisiekimo Ministeris. Po visų kal-b atidaromi vartai ir trauki-nys, vėliavomis ir vėjų papuoštas, iškilmingai pa-puoštas, o kontrolieriai tero-rizuoja krautuvinius. De-legacija reikalavo vienas pa-baudas žymiai sumažinti, ki-tas visai panaikinti.

E. Vilnius. Lenkų Vyriausybės nutarimu, nuo sausio 1 d. iki liepos 1 d. 1923 m. į-vedami visoj Lenkijos teri-torijoje (buv. Rusų valdžioj) nepaprasti teismai su mir-ties bausmės pritaikymu. Mažiausia bausmė — 8 me-tai kalėjimo be apeliacijos ir kasacijos. Mirties gi baus-mė įvykdoma ne vėliau 24 valandų po nuteisimo.

E. Vilnius. Prie vietos prekybinių sąjungos, ga-nizuota mokesnių komi-ja, kurioj prekybininkai privalo užsiregistruoti, ke-dami valdžiai mokėti. Šiaip sąjunga neap-ginti prekybinių pa-valdžių.

Klaipėdos svarba -- ir kas toliau?

UOSIS

REIKIA SUVAŽIUOTI IR SUSIORGANIZUOTI

Sie 1923-ti metai mūsų tautos istorijoje bus tur būt didžiojo krizio — persilaužimo metai. Turės išsirišti galutinai mūsų tautinės gyvybės ir ateities klausimas. Nors alijantai ir siuntė mums komisijas ir atstovybes ir net pripažinimo raštus, bet jų širdyse lenkiškas vėlinis sėdėjo ir dabar, kada lietuviai pasidėmė Klaipėdą — tuojau vėliniškis išlindo iš savo guolio.

Reikia laukti netolimoje ateityje didelės svarbos įvykių. Tauta turės ištempti savo pajėgas iki paskutinės upejos. Aišku, kad ir šie vyčiai ateina valanda didelių ir svarbių žygių. Juk mes negalėsime ramiai rankas stūdyti žiūrėti, kaip mūsų broliai eis suglaustais pečiiais mirtinoje kovoje už būrį.

Turėsime suglausti pečius ir mes.

Jie aukos kraują, gyvybę ir turą. Mes gi norime turą savo (arba bent jo dalį) turėsime dėti ant tautos aukuro. Turėsime pamiršti partijų, tikėjimų skirtumus, o paduoti vieni kitiems rankas. Kaip 1918-ais metais, kada tautos laimė gimė,

laukime, kad kas mus garbingai ir tą darbą kviečia. Kas tik jaučiame savo širdyje šventos ugnies kibirkštį, patys pasiprasime ingaliuojimui, kvitų knygučių ir eikime šventos idėjos apaštalausti, katalikų moksleivų skaičius daugini.

Gal kai-kam mesis į akį, kad permažas nuosimtis Amerikos studentų šelpiamas. Tautos Fondas norėtų sušelpiti jų kuodaugiau. Nei vienam, kuris iki šiol kreipėsi, nebuvo dar atsakyta, jeigu tik kandidatas buvo imanomas (Europos studentams statome kiek didesnius reikalavimus, nei del jų mokslų tinkamumo, nes ten yra labiau iš ko rintis). Kodėl tiek mažai kreipėsi. Jie reikėtų atsakyti, kad arba Amerikos lietuviai studentai turi iš ko eiti augstesnius mokslus ir paramos nereikia, arba jų nėra. Šiaip ar taip tas faktas bene parodo, kad mūsų vietinio jaunimo tarpe palyginamai mažas yra nuosimtis tokių, kurie turėtų šventą troškimą siekti augsto mokslo, kad didžiulius teikinius gal būtų, uždaryti idealais, o tam juk ne visada augstesnis mokslas reikalingas. Yra čia dvasios stipinai, kurie ir bedirbdami sugeba išeiti augstus mokslus. Jų, tiesa, nedaug. Garbė ir pagarba jiems. Tačiau vis dėlto mūsų tėvėliams, vadams ir auklėtojams prieš akis stovi didelis darbas — raginti ir lengvinti jaunąjį kartą siekti augstesnio mokslo.

Fed. Sekr. Tiesiog svarbiai, kurie bus

mokėjome sueti i vienybę ir susitarti, taip ir dabar šiais metais, kada tai laisvei graso didieji pavojai — vėl turėsime sueti i krūvą ir vieni kitiems rankas paduoti.

Ateina vėl mūsų kvotimai. 1918-ais metais tik dvi srovės susitarė ir rezultatai buvo jau tiek gražūs, kad jie nemazda nusvėrė Tautos laisvės išgavini. Per tuos kelis metus daug ko išmokome ir patyrėme. Bevarydami partijų kovas patyrėme kartų, kad šiaip ar taip esama ir visiems bendrų dalykų ir kad lietuviai, kada mato reikalą ir nori, gali sueti i vienybę.

Chicago priguli čia pirmoji garbė, nes Chicago lietuviai net dviem atvejais mokėjo sueti i vienybę: muzikos reikalais (priimdami p. Naujall) ir dabar vėl Klaipėdos reikalais. Tad yra viktis, kad šiais metais gal daugiau negu dvi srovės susitarti.

Kad mūsų ateities žygiai galėtų būti sėkmingi, reikėtų, man rodos, vadovautis bendrame darbe šiais taktikos dėsniais:

1) Ieškoti tik to kas vienybą, ir vengti to kas skiria. Mes neprasalysime nei srovių, nei partijų. Jos buvo ir bus Lietuvoje ir šievyoje. Srovinius ir partijinius dalykus turėtume palikti srovėms ir partijoms, gi užsimti tik bendrais tautos reikalais, kuriais visi gali bendrai dirbti. Iš to pirmojo dėsniu išsina antrasis:

2) Nesikišti i Lietuvos vidaus politiką, o tik padėti jai jos kovoje už laisvę, Klaipėdą ir Vilnių.

Lietuvos atskirų partijų simpatizatoriai ras būdų ir progų paremti Lietuvos partijas. Tai jų dalykas. Gi bendroji visų lietuvių organizacija neturėtų absoliučiai kištis i Lietuvos partijų reikalus ir su-tomis partijomis nieko bendra neturėti, visus reikalus atliekant tik su Lietuvos teise, vyriausybe.

3) Bendrus reikalus suradus (pradžiai — ku ju mada tiek mažai kreipėsi. Jie reikėtų atsakyti, kad arba Amerikos lietuviai studentai turi iš ko eiti augstesnius mokslus ir paramos nereikia, arba jų nėra. Šiaip ar taip tas faktas bene parodo, kad mūsų vietinio jaunimo tarpe palyginamai mažas yra nuosimtis tokių, kurie turėtų šventą troškimą siekti augsto mokslo, kad didžiulius teikinius gal būtų, uždaryti idealais, o tam juk ne visada augstesnis mokslas reikalingas. Yra čia dvasios stipinai, kurie ir bedirbdami sugeba išeiti augstus mokslus. Jų, tiesa, nedaug. Garbė ir pagarba jiems. Tačiau vis dėlto mūsų tėvėliams, vadams ir auklėtojams prieš akis stovi didelis darbas — raginti ir lengvinti jaunąjį kartą siekti augstesnio mokslo.

Fed. Sekr. Tiesiog svarbiai, kurie bus

mokėjome sueti i vienybę ir susitarti, taip ir dabar šiais metais, kada tai laisvei graso didieji pavojai — vėl turėsime sueti i krūvą ir vieni kitiems rankas paduoti.

Ateina vėl mūsų kvotimai. 1918-ais metais tik dvi srovės susitarė ir rezultatai buvo jau tiek gražūs, kad jie nemazda nusvėrė Tautos laisvės išgavini. Per tuos kelis metus daug ko išmokome ir patyrėme. Bevarydami partijų kovas patyrėme kartų, kad šiaip ar taip esama ir visiems bendrų dalykų ir kad lietuviai, kada mato reikalą ir nori, gali sueti i vienybę.

Chicago priguli čia pirmoji garbė, nes Chicago lietuviai net dviem atvejais mokėjo sueti i vienybę: muzikos reikalais (priimdami p. Naujall) ir dabar vėl Klaipėdos reikalais. Tad yra viktis, kad šiais metais gal daugiau negu dvi srovės susitarti.

Kad mūsų ateities žygiai galėtų būti sėkmingi, reikėtų, man rodos, vadovautis bendrame darbe šiais taktikos dėsniais:

1) Ieškoti tik to kas vienybą, ir vengti to kas skiria. Mes neprasalysime nei srovių, nei partijų. Jos buvo ir bus Lietuvoje ir šievyoje. Srovinius ir partijinius dalykus turėtume palikti srovėms ir partijoms, gi užsimti tik bendrais tautos reikalais, kuriais visi gali bendrai dirbti. Iš to pirmojo dėsniu išsina antrasis:

2) Nesikišti i Lietuvos vidaus politiką, o tik padėti jai jos kovoje už laisvę, Klaipėdą ir Vilnių.

Lietuvos atskirų partijų simpatizatoriai ras būdų ir progų paremti Lietuvos partijas. Tai jų dalykas. Gi bendroji visų lietuvių organizacija neturėtų absoliučiai kištis i Lietuvos partijų reikalus ir su-tomis partijomis nieko bendra neturėti, visus reikalus atliekant tik su Lietuvos teise, vyriausybe.

3) Bendrus reikalus suradus (pradžiai — ku ju mada tiek mažai kreipėsi. Jie reikėtų atsakyti, kad arba Amerikos lietuviai studentai turi iš ko eiti augstesnius mokslus ir paramos nereikia, arba jų nėra. Šiaip ar taip tas faktas bene parodo, kad mūsų vietinio jaunimo tarpe palyginamai mažas yra nuosimtis tokių, kurie turėtų šventą troškimą siekti augsto mokslo, kad didžiulius teikinius gal būtų, uždaryti idealais, o tam juk ne visada augstesnis mokslas reikalingas. Yra čia dvasios stipinai, kurie ir bedirbdami sugeba išeiti augstus mokslus. Jų, tiesa, nedaug. Garbė ir pagarba jiems. Tačiau vis dėlto mūsų tėvėliams, vadams ir auklėtojams prieš akis stovi didelis darbas — raginti ir lengvinti jaunąjį kartą siekti augstesnio mokslo.

Fed. Sekr. Tiesiog svarbiai, kurie bus

PASVILINKAS

priminti visoms srovėms, susivienijusioms i bendrą darbą.

Einant srovėms i bendrą darbą reikėtų pabalinoti galimybes srovinio imperijalizmo. Srovės ir jų vadai turėtų įsistie, kad bus pabalinoti visi pavojai panaudoti knirį nors srovę kitos srovės labui.

Man rodos, kad paremus bendrą darbą tokiais dėsniais, įsiai galėtų sektis. Tokiais dėsniais paremta bendra organizacija turėtų pasitikiėjimo ir ingytų didelių autoriteto. Susitarus srovių vadams del čia išvadyti dėsnių, reikėtų netrukus šaukti i New Yorką visuotinę politinę Amerikos lietuvių seimą.

Termino duota 3 dienas.

NEW BRITAIN, CONN.

Dr. Kaimiero Draugijos nariui gavo iš Klaipėdos ir pilaui-pasidėmė yra. Patariu viliams i-šrašyti i šv. Kaimiero Draugijai Kaune!

Dr. Kar. Dr. Jos Ami Narys. Kva. H. Grilis.

E. Vilnia. Viln. Liet.

"Blaivybės" draugija metinei iškilmėi paminėti rengia vakarą vasario m. 2 dienai. Vakaras bus šv. Mikalojaus salė.

Isakymas jau gautas. Kaip ir buvo numanu, Lietuvių Klubas yra gavęs iš mokesčių valdininko (sevestratoriaus) isakymą tuojau sumokėti už p. Marcišauskaitės 1921 m. laikytą valgyklą 107,000 mk. prekybos ir pramonės mokesčių. Terminas duota 3 dienas.

MAIDAKNYGES.

NAUJAS SALTINIS arba Aukso Altorius, 10 spaudimo, gražiais skūros minkštais apdarais, auksuotais kraštais. Kaina \$3.00

BALTAS BALANDELIS arba Mažas Saltinelis, su "Officium Parvum." Audiom apdarhis. Kaina \$1.00

TA PATI maldų knyga gražiais skūros minkštais apdarais. Kaina \$1.75

GIESMIŲ KNYGA arba Kantiškos, audimo apdarais. Kaina \$1.13

"DARBININKAS" 366 B'way, Boston 27, Mass.

"TURTO NORMA"

Kiekvienas, kuris giliau mąsto apie šių dienų socialinius reikalus, būtinai privalo perskaityti UOSIO veikalą. Jame šių dienų darbininkas ras sau daug dvasinio maisto.

Knygute yra didelio formato (5x10) 68 pusl., popieros viršelais. Kaina tikiai 45 centai. Agentams nuleidžiama 40%. Reikalaukite pas;

"DARBININKAS"

366 B'way, Boston 27, Mass.

PASAVILIO PRADZIA

(Tęsinys)

IVAIROS NUOMONES APIE MAIŽIESIAUS SEŠIAS DIENAS.

Pagal pirmąją nuomonę šešias sutvėrimo dienas reikia suprasti taip, kaip dabar suprantame dieną 24 valandų. Dievas tad sutvėrė pirmą materiją, o paskui per šešias dienas ją sutvėrė, kaip yra parašyta šv. Rašte. Tosių nuomones daug prisilaikė šventųjų Tėvų. Ir šiaudien dar randasi taip manančių žmonių. Bet kada aštuoniolikame ir dešimtyliakame šimtmečiuose astronomijos ir geologijos mokslai toli pažengė pirmyn ir senoji nuomonė apie pasaulio sutvėrimą turėjo užleisti vietą kitoms. Tokiu būdu atsirado trys nuomonės apie tai: stebūklo nuomonė, diluvijalinė ir restitucijinė.

Pirmieji, norėdami sutaiškinti savo supratimą apie šešias dienas su mokslo išradimais, aiškino greitą pasaulio sutvėrimą Dievo visagalybe, stebūklu. Jeigu anot tosių nuomones šalininkų yra žemės sluogsnuose suakmenėję gyvuliai, tai Dievas ir tai stebūkliai padarė.

Pagal diluvijalinę nuomonę, tai visi tie suakmenėję daiktai atsirado jau vėliau po pasaulio sutvėrimo ir greičiausiai po ysitinajam tvanui. Šitos nuomonės buvo šalininkų ir seniau ir net paskutiniuose laikuose.

Prisilaikantieji trečiosios restitucijinės arba atnaujinimo nuomonės kalba, kad daugelis dalykų aplieistų Maižiesiaus aprašyme atsitiko ta pirmojo sutvėrimo ir šešių dienų tarpe. Tas tarpas ne buvo mažesnis kaip metų milijonai. Ir tik paskui Dievas jau per šešias dienas sutvėrė pasaulį. Tokiu būdu tie daiktai suakmenėję per tuos milijonus metų. Ir šita nuomonė turi gana daug rimtų mokslo vyrų šalininkų.

Yra ir antja visiškai kita nuomonė apie pasaulio sutvėrimą, vadinamoji idealinė. Šios nuomonės jau senų senovėje prisilaikyta. Josios šalininkais buvo Aleksandrijos Klemensas, Origenas, Afanasas, Čirilius ir šv. Augustinas. Mūsų laikuose laikėsi tosios nuomonės Reusch, Kummelauer ir Clifford. Anot jų šešias dienas reikia suprasti visai kitaip, čia yra tik palyginimas, dangus reiskia aniolus, prapultis — pragatą, vandenų atskyrimas — kova aniolų su piktomis dvasiomis, saulė ir mėnuo — Kristus ir Bažnyčia.

Šv. Augustinas supranta šešias dienas, kaip šešis veiksmus, kuriuos aniolai pažįsta Dievo darbus savyje ir Amžinamame Žodyje. Reusch'o gi mūntis tokia: "Šešios dienos reiskia tai šešius svarbiausius Dievo darbus, šešias sutvėrimu inkūnytas Dievo mintis." Kada tai tasai minčių įsikūnijimas atsitiko, kada tai buvo visas pasaulio sutvėrimas, tai nėra visiškai svarbu tikėjimui ir todėl to nereikia ieškoti šv. Rašte. Taip pat neturi tikėjimui vertės ir kokioje eilėje pasaulis sutvertas ir sutvarkytas ir todėl neturimo teisės ieškoti tame dalyke šv. Rašte atsakymo ir paaiškinimo.

Hummelauer drauge su Kurtzu mato tose šešiose dienose šešis matymus, arba vieno matymo šešis paveikslius. Tą matymą apreiskė Dievas Adomui ir kurį Maižiesius sužinojęs nuo žmonių užrašė knygoje. Dienų sutvarkymas atsako matymų tvarkai, kuri gali ir nesutikti su pasaulio tvarkymu.

Dr. Clifford mano, kad pirmutiniai šv. Rašto skyriniai, tai garbės giesmė Dievui i įžangą i šv. Raštą. Pasaulio sutvėrimo aprašymas primena, kad kiekviena savaitės diena primena žydams koki nors Dievo darbą. Maižiesius tuo norėjo apsaugoti žydus nuo klaidų Stalmoldystės, nes tuomet kai-kuriok tautos skirdavo kiekvieną dieną ir mėnesius kokiama nors deivėčiai. Čia nereikia ieškoti tokios tvarkos aprašymo, kaip kad buvo pasaulis sutvertas. Juk girdi ir dabar Bažnyčioje taip daroma, pavyzdžiui sausio 6 dieną Bažnyčia apvaikšioja tris Viešpaties Jėzaus gyvenimo atsitikimus, Trijų Karalių atvykimą i Betlėjų, vandenį vyną permainymą i iškanytojaus krikštąs Jordo-ne.

Dar yra viena nuomonė, kuri gana sutinka su šv. Raštu.

lo aprašymu apie pasaulio sutvėrimą. Šitos nuomonės laikosi Cuvier, Kruger, Planciani, Luken, Leisenberger, Hettinger, Vigouroux, Castelain, Brucker, Braun ir Kaulen, vis tai labai dideli mokslo vyrai. Pagal jų šv. Rašto aprašymą ir mokslas apie pasaulio sutvėrimą sutinka tarp savęs. Jie pripažįsta, kad Maižiesius parš istoriją pasaulio sutvėrimo ir dienos pas jį reiskia ne dienas mums suprantamas, bet amžius. Hebraiškas žodis jam diena reiskia ir ilgesnį laiką, kaip tai yra tam pavyzdžiui šv. Rašte.

Ar šv. Raštas visame kame sutinka su mokslu, tai tie mokslininkai atsako, kad ne. Maižiesius, norėdamas parodyti Dievo išmintį ir visagalybę, aplėdo daug mažesnių daiktų, žmoniems nesuprantamų, bet tik padavė svarbiausius daiktus. Be to Maižiesius, anot jų, savaitę pavadinęs i 7 dienas, pasaulio tvarkinasyje darbus, atliktus dviem dienom subraukė i vieną.

Apyskritai imant šv. Raštą ir mokslą sutinka. "Iš pradžių, skaitome šv. Rašte, Dievas sutvėrė dangų ir žemę, o žemė buvo be tvarkos, paskendusi taršybsė ir užlieta vandenimi." Taigi mokslas kalba, kad saulė, visos planetos ir žemė turi vieną pradžią, jog žemė buvo be tvarkos masa, jog iš dalies tosios masos, per kurią negalėjo per garus prasimušti saulės šviesa, atsirado ant žemės marios, negalinčios per savo karštį turėti koki nors gyvą daiktą. Toliau skaitome šv. Rašte: "Tegul bus šviesa." Ir mokslas tą pat kalba, praretėjus garams, jau saulės spinduliai prasimušė ir apšvietė žemę. Toliau sumažėjus garams, jie padarė vieną didelį debsį. Tai Maižiesius vadiną dangum arba dangaus firmamentu ir atskyrimu augtųjų vandenų nuo žemųjų. Toliau, tai yra trečią dieną kaip mokslas taip ir šv. Raštas sako, kad vandens, kurie buvo apsėmę žemę susirinko skyrium. Ir tén, kur buvo žemiau, pasidarė upės, ežerai ir jūros, o kur buvo augščiau, pasirodė sausa žemė. Dabar jau garai taip sumažėjo, kad nuo žemės jau buvo matoma saulė ir mėnuo. Tai pagal šv. Raštą atsitiko ketvirtą dieną.

Sutinka šv. Raštas su mokslu, kad pirmiausia atsirado žolės, toliau marių žuvys ir gyvuliai, paskui jau žemės gyvuliai ir galų galė žmogus.

Jau patį tų nuomonių daugybė, kaip suprasti šv. Raštą, rodo, kad josios visos nėra tvirtos. Todėl reikėtų pažūrėti kuri iš jų yra artymesnė tiesai.

Nuomonė, kad Dievas sutvėrė pasaulį per 6 dienas, taip ilgas, kaip josios dabar yra, neturi tvirtų pamatų. Ir mokslas apie žvaigždes, ir mokslas apie žemę rodo, kad Maižiesiaus dienos turėjo būti ilgesnės. Dabartinis žvaigždžių, mėnulių ir planetų stovis verčia mus priimti Laplace nuomonę apie pasaulio pradžią. Pagal jo nuomonės visi dangaus kūnai pamaži pereina iš gazų i ugninį vandenį, o toliau gazą ir žemės paveikslą. Žemė todėl negalėjo per kelias dienas peršimainyti iš gazų i dabartinį josios stovį, bet reikalavo tam tikslui visų amžių. Suakmenėję žolės ir gyvuliai, randami žemės vidurjuose, intikrina mus, kad vienos žolės kur kas seniau atsirado, kaip kitos, o visos kur kas anksčiau, kaip žmogus.

Atsakoma, kad Dievas sutvėrė ir tuos suakmenėjusius gyvulius ir žolės. Bet kam tai reikėtų, juk tai būtų priešinga Dievo išminčiai ir gerumui. Suakmenėję daiktai gal tam tikrą būdą, kad apgaudinėti žmones, ieškant gamtos paslaptys tiesos? Juk tos nuomonės laikydamišės galėtume sakyti, kad ir visi senovės paminklai, raštai, pinigai, įvairūs frankai, su kurių pagallu istorikas stieška, kaip ir kada gyventu, tai ir Dievo tas visas sutvėrta.

Negaliama taip pat priimti ir kitos nuomonės, pagal kurią Dievas sutvėrė pasaulį per paprastas 6 dienas, o suakmenėję daiktai atsiradę po tvanui. Tvanas tik tiesai vie-molika mėnesių i f todėl taip didelių pasekmių jisai padaryti negalėjo.

Gal artimiausia yra tiesos Hummelauerio ir Reusch'o nuomonė apie pasaulio pradžią, bet ir niko tikro pasakymo negalima, nes ir mokslas paskutinio žodžio tanų dalyke nedavė.

"Žmonių Knygynas."

(Būn daugiau)

